

महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळांतर्गत
मुंबई प्रवेश द्वाराच्या पाच पथकर स्थानकावर
हलकी वाहने, स्कूल बसेस व महाराष्ट्र राज्य
मार्ग परिवहन महामंडळाच्या बसेस यांना
पथकारातून सुट दिल्यामुळे महामंडळास द्यावी
लागणारी भरपाई निश्चित करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग
शासन निर्णय क्रमांक. खाक्षेस-२०२४/प्र.क्र.४११/रस्ते-८
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २५ जून २०२५.

संदर्भ :- दि.०३.०६.२०२५ रोजीच्या मा. मंत्रीमंडळ बैठकीतील निर्णय

प्रस्तावना :-

मंत्रीमंडळाच्या पायाभूत सुविधा समितीच्या दि.२०.०६.१९९७ रोजी झालेल्या बैठकीतील निर्णयानुसार व मुंबई शहरातील वाहतूकीची कोंडी सोडविण्यासाठी उड्हाणपूल बांधण्याचा प्रकल्प शासनाचे दि.०४.०९.१९९७ आदेशान्वये 'बांधा, वापरा व हस्तांतरीत करा' या तत्वावर राबविण्यासाठी शासनाने म.रा.र.वि. महामंडळाकडे सोपविला आहे व महामंडळास दि.०२ फेब्रुवारी, २००२ च्या आदेशान्वये या उड्हाणपूल प्रकल्पाकरीता, 'उद्योजक' म्हणून घोषित केले आहे. या उड्हाणपूल प्रकल्पासाठी झालेला खर्च मुंबई शहरात येणाऱ्या व शहराबाहेर जाणाऱ्या वाहनांवर पथकर लावून मिळणाऱ्या उत्पन्नातून वसूली करण्यात येत आहे.

मुंबई शहरामध्ये महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत बांधण्यात आलेल्या व प्रगतीत असलेल्या उड्हाणपूल व अनुषंगिक बांधकामे प्रकल्पाचा खर्च, त्यावरील व्याज व परतावा तसेच देखभाल दुरुस्तीचा खर्च यांचे परतफेडीसाठी मुंबई प्रवेशाच्या खालील पाच ठिकाणी पथकर वसुलीचे प्राधिकार दि.३०.०९.२०२७ पर्यंत महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास प्रदान करण्यात आले होते.

- १) सायन-पनवेल महामार्गावर - वाशी
- २) लाल बहादूर शास्त्री रस्त्यावर - मुलुंड
- ३) पूर्व द्रुतगती मार्गावर - मुलुंड
- ४) ऐरोली पुलाजवळ
- ५) पश्चिम द्रुतगती मार्गावर - दहीसर

सन २०१० मध्ये म.रा.र.वि. महामंडळास कर्जरोखेद्वारे उभारलेल्या निधीच्या परताव्याकरीता निधीची आवश्यकता होती. दि.१५.०९.२०१० च्या ज्ञापनाद्वारे महामंडळाला रु.२,१०० कोटी एकरकमी भरण्यासाठी मे.एम.ई.पी. आयडीयल टोल कन्सोर्टीयम यांना शासनाने मान्यता दिली. सदर सिक्युरिटायझेशन करारनाम्यामध्ये मे. एम.ई.पी. इन्फ्रास्ट्रक्चर प्रा.लि. यांनी रक्कम रु.२,१०० कोटी (Upfront) भरून दि.२०.११.२०१० ते दि.१९.११.२०२६ या कालावधीकरीता पथकर वसुली करावयाची आहे. सदर करारनाम्यात मे. एम.ई.पी. इन्फ्रास्ट्रक्चर प्रा.लि. यांनी पाच पथकर नाक्यांवर या कालावधीकरीता पथकर वसुली करावयाची आहे व मुंबई व उपनगर विभागात २७ उड्हाणपुले व अनुषंगिक बांधकामे यांची निगा व दुरुस्ती करावयाची आहे.

महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळांतर्गत मुंबई प्रवेश द्वाराच्या पाच पथकर स्थानकावर हलकी वाहने, स्कुल बसेस व महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या बसेस यांना दि.१४.१०.२०२४ च्या मध्यरात्री १२.०० नंतर वरील नमूद पाच पथकर स्थानकावर सुट देण्यात आली आहे.

मा.मंत्रिमंडळाच्या दि.१४.१०.२०२४ रोजीच्या बैठकीत महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळांतर्गत मुंबई प्रवेश द्वाराच्या पाच पथकर स्थानकावर हलकी वाहने, स्कुल बसेस व महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या बसेस यांना पथकारातून सुट दिल्यामुळे उद्योजकास नुकसान भरपाई देण्याबाबतची बाब शासन स्तरावर विचाराधीन होती. या अनुषंगाने दि.०३.०६.२०२५ रोजी संपन्न झालेल्या मा.मंत्रीमंडळाच्या बैठकीमध्ये घेण्यात आलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

१. सदर प्रस्ताव मा.मंत्रिमंडळाच्या दिनांक १४.१०.२०२४ रोजीच्या बैठकीत महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळांतर्गत मुंबई प्रवेश द्वाराच्या पाच पथकर स्थानकावर हलकी वाहने, स्कुल बसेस व महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या बसेस यांना पथकारातून सुट दिल्यामुळे झालेल्या नुकसान भरपाई याकरीता मर्यादित आहे.
२. सदर पाच पथकर स्थानकावर हलकी वाहने, स्कूल बसेस, म.रा.मा.प.महामंडळाच्या बसेस यांना सूट दिल्यामुळे मे.एम.ई.पी. इन्फ्रास्ट्रक्चर प्रा.लि. या उद्योजकास प्रकल्पाच्या सवलत करारनाम्यातील तरतूदीस अधिन राहून नुकसान भरपाई देण्याकरीता मा.मुख्य सचिव समितीने शिफारस केल्यानुसार मूळ सवलत कालावधी दि.१९.११.२०१० ते दि.१८.११.२०२६ मध्ये सुधारणा करून सदर सवलत कालावधी दि.१९.११.२०२६ ते दि.१७.०९.२०२९ पर्यंत वाढवून देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
३. सदर पाच पथकर स्थानकावर हलकी वाहने, स्कूल बसेस, म.रा.मा.प.महामंडळाच्या बसेस यांना सूट दिल्यामुळे महामंडळाचा संपुष्टात येणारा मूळ सवलत कालावधी दि.३०.०९.२०२७ मध्ये सुधारणा करून सदर सवलत कालावधी दि.१७.०९.२०२९ पर्यंत वाढवून देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
४. सदर वाढीव सवलत कालावधीत उद्योजकामार्फत सवलत करारनाम्यातील तरतूदीप्रमाणे देखभाल व दुरुस्तीचे कामे करणे अनिवार्य राहिल.
५. पथकर वसुलीकरीता १०० % फास्ट टॅंग / जी.पी.एस. व इतर अद्यावत पथकर वसुली प्रणालीच्या आधारे सदर वाढीव सवलत कालावधी दि.१९.११.२०२६ ते दि.१७.०९.२०२९ मध्ये उद्योजकाने महामंडळास व महामंडळाने शासनास सर्व प्रकारच्या वाहनाची प्रत्यक्ष वाहनगणना Real Time Data उपलब्ध करून देणे अनिवार्य राहील.
६. स्कूल बसेस व म.रा.मा.प.महामंडळाच्या बसेस ची प्रत्यक्ष वाहन गणना Real Time Data नुसार उपलब्ध होणाऱ्या गणनेनुसार देणे आवश्यक आहे. त्यामुळे स्कूल बसेस यांना पथकरातून सूट दिल्यामुळे द्यावयाची नुकसान भरपाई सदर वाहनाच्या प्रत्यक्ष वाहतूक गणनेनुसार व म.रा.मा.प.महामंडळाच्या बसेस यांना पथकरातून सूट दिल्यामुळे द्यावयाची नुकसान भरपाई म.रा.मा.प.महामंडळाकडून उपलब्ध करून देण्यात येणाऱ्या वाहतूक गणनेनुसार रोख स्वरूपात देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
७. महामंडळास वाशी खाडी पूल येथील स्थित पथकर स्थानकावर दि.३०.०९.२०३६ पर्यंत सवलत कालावधी देण्यात आला आहे. महामंडळाकडून सवलत कालावधीमध्ये होणाऱ्या नुकसान

भरपाईकरीता रक्कम रु.२,७९८.२८ कोटी एवढया रक्कमेची नुकसान भरपाई मिळण्याबाबत विनंती करण्यात आली. ठाणे खाडी पूल क्र.३ या प्रकल्पाची अंदाजित किंमत रक्कम रु.७७५.५८ कोटी इतकी आहे. महामंडळास सवलत कालावधीची नुकसान भरपाई देण्याएवजी प्रकल्पाची अंदाजित रक्कम महामंडळास रोख स्वरूपात टप्प्याटप्प्याने देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२५०६२५१७३८३५५११८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

(प्रज्ञा वाळके)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री, (नगर विकास, गृहनिर्माण, सा. बां. (सा.उ.)) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. उपमुख्यमंत्री, (वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) सर्व मा.मंत्री व मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधानपरिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ७) सर्व विधानसभा सदस्य/विधानपरिषद सदस्य.
- ८) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) महालेखापाल महाराष्ट्र १ (लेखा व अनुज्ञेय) मुंबई.
- १०) महालेखापाल महाराष्ट्र २ (लेखापरिक्षा) नागपूर.
- ११) अपर मुख्य सचिव (वित्त विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १२) अपर मुख्य सचिव (नियोजन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १३) अपर मुख्य सचिव (महसूल व वन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १४) अपर मुख्य सचिव (सार्वजनिक बांधकाम विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १५) प्रधान सचिव (विधि व न्याय विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १६) प्रधान सचिव (नगर विकास विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १७) प्रधान सचिव (उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १८) प्रधान सचिव (सांस्कृतिक कार्य विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १९) प्रधान सचिव (पर्यटन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- २०) प्रधान सचिव (पर्यावरण विभाग), मंत्रालय, मुंबई
- २१) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- २२) उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, म.रा.र.वि. महामंडळ, वांद्रे, मुंबई-५०.
- २३) मुख्य अभियंता, म.रा.र.वि. महामंडळ, वांद्रे, मुंबई-५०.
- २४) सर्व सहसचिव/ आंतर वित्तीय सल्लागार तथा उप सचिव/ उप सचिव / अवर सचिव / कार्यासन अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २५) निवडनस्ती (रस्ते-८).